

KIMIAD

POTRET LANARVILY

A BARTI DA CONLIE

da rejoigni o c'hommandant

An otrou DA VINCELLES

Var ton : *Jenness trop coquette.*

M'am bije gueset gallec, scriva var paper guen.
Me a vize en em implijet da ober eur genaouen
En honor d'ar potret yaouanc a zo vont d'or c'huitate
Evit lavaret, Adieu ! em bije great eur c'himiad.

Clevit-y o quimiadi, beuzet en o daelou,
Hor c'halonou zo mantret dre nerz an trubuillou
Allaz ! deut an dervez ma raouqimp partial,
A lavaret Adieu ! d'an oll e general.

Ni a ya da Conlie da gaout ar c'hommandant
Evit e rejoigni gant cals contantamant ;
Pa erraimp er c'han, en eur vont d'ar brezel,
Quenta ini saludomp vo an otrou de Vincelles.

Eun nebedic amser en devize gallet
Chom c'hoaz en e gastel gant e famil caret ;
Imitomp e vaillantiz pen deuz omp devancec ;
Deomp eta yaouanquis da sicour or meste caret.

Clevit Ian-Leon o quimiad dious e c'hoar Perrin.
Ac o lavaret Adieu ivez da Alexandrin :
— « Adieu deoc'h va fillerez a deoc'h va nizien,
Gant cals a tristediguez me o quitta certain.

Adieu ! eta d'ar vilin, d'ar maner c'hoas ouspen,
Ne vezin gaelet mui quen aliez o pourmen,
Ne velot mui ac'haon o vont da Lesneven,
N'ac o vont da portesat da ti va ostichen. » —

Guelit brema ivez Yvonnig Pen-ar-Prat,
O tont da lavaret Adieu de c'hoar a de dad :
— « Adieu breudeur, va c'hoar, mignonet, a va zad,
Va c'halon a zo mantret o tonet d'o quitat. » —

Ar rema zo daou zen vaillant, ma zeus ebars er c'hontre,
Ar c'henta zo letanant a serjant eguile,
Ac eu em brepar bemdez da vont da sicour o bro,
Courach, courach, mignonet, ac en deo victorio.

Clevit c'hoaz o quimiadi daou vap a Leuriall,
Gant cals eus annui e quiteont ar gear,
Ouma eo ar velconi o quitat or c'hontre
Araog en em separi an eil diouz eguile.

François Leuriall a lavare evel eun den vaillant :
— « Me a ya d'an arme gant eur galon contant,
Va c'halon zo courroucet enep ar Prussianet,
A ne zistroin d'ar gear quent a vint exterminet. » —

François Beyer a lavare de vam a de dad :
— « Eman zo eun dervez cris a ra din calonat,
Guelet va mam baour o leuva a va zad desolet,
Va c'halon ebars em c'hreis a zo quasi rannet.

Adieu ! va zad, va mam, a deoc'h va c'hoareset,
Adieu milin ar Miagam, o quitat a zo red,
Na vezio guelet mui contant a disourci
O vonet da portezat e tro Lannarvily. » —

Yan Arguennac a lavare de vam a de c'hoar :
— « Pa sonjan eu disparti mantret oun a glachar,
Nequet mont d'ar bresel a ra din melconi,
Rancout lesel va mam ep souten nac appui.

Adieu deoc'h va mam baour, breudeur a c'hoareset,
Dalc'hit sonch eus o crouadur pa vezo partiel,
Adieu ! deoc'h Pellis Lein, parisionis Lannarvily,
Va guelet a reot c'hoas o dourna en o ti. » —

Daou vap ar Zegalen a lavare, beuzet en o daelou :
— « Ni a ranco brema bale a monet eus or bro,
Adieu ! eta or mam baour, or c'hoar muya caret,
Piou a deui do consoli pa vezimp partiel. » —

— « Adieu ! ta me Goulc'hen, Jean-Marie Pont, va mignonn,
Camarad va c'hoorion, va breur dre ar galon ;
Piou eta a guemero lod emeus va foannio,
Piou eta pa vin soudard ganeme a c'hoarzo. » —

— « Adieu ! va zad, va mam, eme Lan ar Bian,
Me a renq mont d'ar brezel a quita Kerallaniran. » —
O pebez displijadur da eur vam a d'eun tad
Beza separet eus o c'hrouadur, o pebez calounat !

Trista daou a partie oa potret ar Gallion,
O quimiadi dious o zud beuzet en o daelou :
— « Courach on tud quer, gant laore ouz on tocou
Ni a zistroio prest d'ar guer evit sec'ha o taelou. » —

Louis ar Gallion a deu, e galon glac'haret,
Da lavaret adieu de vistri caret :
— « Adieu ! va mestres Anna a va mestr otron Guenn,
Gret evidon eur beden pa lavarot oc'h oferen. » —

Clevit brema ivez François Jacopin,
O tonet da quimiada mantret gant ar chagrin :
— « Adieu ! va breur, va c'hoar a deoc'h ivez va mam,
Pa sonjao en disparti va c'halon em c'hreis a rann. » —

— « Adieu ! eme Yan Gestin, va zad, a You ar Gall,
Me a ya eb chagrin da bourchas ar re all
Evidon-me a zo contant da vont sur d'ar brezel,
Pa pillin eur Prussian ne allo quet sevel. » —

Guelet brema c'hoas fleuren ar yaouankis
A vez guelet allies daoulinet en ilis ;
Jean Paul eo e hano, ens a Kerneaval,
Glac'haret e garteris oc'h e velet o partial :

— « Adieu ! va zad, va mam, a deoc'h va c'hoareset.
Adieu ! va amezeen, querent a mignounet,
Pedit Doue evidon, pa vezin partiet,
A me ive eus va c'hoste n'oc'h ancounac'hain quet. » —

Clevit ivez o quimiadi Dominique Abolier,
Ac o lavaret adieu ! ispicial de dud quer :
— « Adieu ! va zad, va mistri, me a renq mont d'ar brezel,
Goude ma vin partiet dalc'hit souch eus o mevel.

Adieu ! ta va mam baour me a zo desolet bras.
O rancout oc'h abandonni en o cosni siouas.
Collet ganeoc'h ar guelet aboue pell amzer
N'o pezo den d'o souten en o cosni, va mam guer. » —

Mest, mevel ar maner, a renq ivez partial
A quitta e vistri mantret gant ar c'hlac'har,
Ne velot mui a nezan oc'h ober tro an Ilis,
Quen a zistroi aman adarre var e guis.

— « Adieu eta tud chentil gant cals tristedigues.
Adieu deoc'h va famill, queavo va mestres,
Adieu eta va mam baour gant carantez parfet,
Pa sonjan o quitted va c'halon zo rannet.

Gwella mignoun em boa e voa ar jardiner,
En deus va c'helennet certen e peb amser :
— Servich mad ar Franc e peb occasion
A da recompanç a roi joa d'as vignon. » —

— « Adieu ! eta va zud quer, eme Olier ar C'horr,
Adieu ! deoc'h va c'hender, va diou c'hoar, va daou vreur.
Me a ya tranquillament na da sicour ar Franc,
Mar bez madelez Doue em bezo recompanç. » —

Leon ar Fily, paot ar vag, a renç brema o quitted,
Quitted e vam, e vreur ac ive e eta,
C'hoas e lavare gae a laouen : « Ema ar cocarden oc'h va fen
Adieu ! va merounes vad me a renç brema o quitted.

Ma zit-u plac'het yaouanc gant o baguec vian
D'en em riscla var all lenn evelse oc'h unan,
Pa partio ar pilot, pa ze er meaz ar vro,
Me o suppli plac'het yaouanc lavarit dean quenavo. » —

Jean-Marie ar Gall a lavare leun a tristedigues :
— « Pion a deui en o cosni d'o souten va zud quez,
Me a renç quitted va zud ac ive va zrafic,
Tac'hit ta d'en em sicour pa vezin eat quit. » —

— « Adieu eta on tud quer, eme potret ar Repars,
Ni a ranç mont d'ar bresel ac o quitted siousaz,
All lezen a zo calet ha certen didrue,
O va separi dioc'h va fried a c'houi d'ioch o bugale. » —

An daou paot yaouanc-ma a zo eus a Lopre,
Ar c'henta a zo eur serjant evel eguile,
Ac a renç partial ivez evit an arme,
A quitted o zud, o bro ac o c'hontre.

Jean-Louis Guevel a lavare en eur voela douree :
— « Adieu ! va zad, va breur, va diou c'hoar muya caret.
Adieu otrou person gant cals tristedigues
E teuan da quimiadi diouoc'h oll assemblez. » —

— « Adieu va c'hronadur eme an otrou person,
Quendalc'h da veza fur, te a zo den a galon;
Te a pezo honor pa vi ebars er gombat,
Dre ma zout bett fidel da senti oc'b da tad. » —

— « Adieu ! ta va zud paour, a deoc'h va mistri vad
Gant cals a tristedigues e teuan d'o quitted.
Pa vezin eat d'ar bresel a quitted va bro,
Dalc'hit souch eus o mevel, d'eus a Per Abarnou.

Adieu otrou person, a deoc'h Lanarvilys,
Ne clefoc'h mui va mounes o cana en oc'h Ilis,
Me a renq mont d'ar bresel, va breur Jacques a me;
Adieu d'or mam, d'on tad, d'or breur, d'or c'hoar ive. » —

— « Adieu ! gant calonnat va mam carantezuz,
Me a renq o quitted a combatti oc'h ar Pruss;
Adieu deoc'h otrou person, eme Sebastien Normand,
Me o ped da bedi evidon ac e partiin contant. » —

Clevit brema souden comzou Auguste Abyan,
Zo hanvet capitaine, e vreur René serjant,
An daelou en o daoulagat a mantret o c'halon,
O rancont lesel o mam ebars en abandon.

— « Al lezen a zo cruel a sioaz dinatur,
O separi eur vam dioc'h pevar crouadur.
Guechal pa voac'h biauñic em boa collet o tad,
Brema pa meuz o savet e ranquit va c'huitted. » —

— « Adieu ! or mam baour eme ar pevar breur,
Pedit Santez Anna evit ma tistroimp d'ar guer.
Adieu ! or mevel fidel, dreist oll c'houi a pedomp
Da soigni an daou tieguez a da souten or mam. » —

Ar pevar den yaouanc-ma a zo a Kernilis,
Queuz bras o deuz dezo an oll parisionnis,
A dreist oll ar heorien a zo certen revinell,
Rac potret an Abyan o sicoure bepret.

— « Adieu ! milio ar Mimgam a d'al lenn a d'ar vag.
Adieu ! oll plac'het yaouanc abars dont d'o quitted,
Ni a zeu oll assemblez d'o pedi a galon,
Da lacat eun oferen en on intantion.

Ni a lavar quenavo ivez d'ar c'hantonnier,
En denz on instruet gant carantez sincer,
En d'eus on engajet da gombatti vaillant
Evit ma vezo or bro eur vech c'hoaz triumphant.

Adieu ! deoc'h otrou Mer, comt eus a Kermenguy,
Adieu ivez d'o famill, d'a parrez Lanarvily,
Adieu ! deoc'h adjoint-mer a deoc'h ivez Louise,
Adieu otrou scolaer a deoc'h ivez bourquiz. » —

— « Adieu ! potret yaouanc eme an instituteur,
C'houi a zo tud vaillant ac o pezo bonheur,
Na da netat ar vro d'eus ar Prussianel,
A da zistrei endro da gaout o miguonet. » —

— « Adieu ! deoc'h otrou Guevel, Mear eus a Lopre,
Assambles gant o buguel ni a parti d'an arme.
Adieu ! deoc'h otrou person d'eus ar memes parrez,
Ni on d'eus o selaouet gant cals a garantés.

Bemdez en o pedennou dalc'hit souc'h ac'hanomp
Pa zeot d'an oferen, neuze pedit evidomp,
Evit m'ou dezo courach pa vimp ebars er gombat,
Ma chommo on eunemiet beuzet en o goal.

Adieu ! otrôu sant Guesnou patron eus or parres;
Adieu ! da Sant Guenegau, Adieu ! da sant Joseph;
Adieu ! da santes Anna ac ive da sant Paul,
Gant graç Doue ! ac ar Verc'hes ni en devo ar victori.

Adieu ! Tribunal Santel a cadon ar virionnez,
Ne vezimp guelel mui o selaon assambles;
Mouez or person corantezus a zeus d'on exortio
Da veza fidel da Jesus a d'ar Verc'hes Vari.

Quenavo tour Lanarvily a deoc'h clever laouen,
Ne clevimp mui o mouessio da poent an oferen,
Ne vezimp guelel mui oc'h en ar procession,
Na quen nebeut daoulinet etal er eas ar mission.

Adieu ! gueret ar barres douarou benignet,
A c'holo ou tadou cos gant Doue ! bel galvet,
Da c'houel an noaoua clemoz ne deimp mui var o beziou,
Da scuilla an dour santel mesquet gant ou daelou.

Adieu ! quement e garomp, en nebendic amser,
O ped fisting er Verc'hes ac e tistroimp d'ar guer,
Abeo eun daou pe tri mis carguet a enoriou,
Gant cals a vaillantis goude or victoriou.

Ma oc'h eus c'hoant da c'houzout ac ivez da glevet
Gant piou e zeo ar c'hiniat a neves composit :
Gant unan b' Landivisio, o ehom e Lanarvily,
Ac araoe finissa a zeu d'o saludi.

MARIE-FRANCOISE GUÉGUEN.

KIMIAD

EUR

ZOUDARD YAOUANK

Var ton : *Al labourer.*

Va c'halon a zo frailliet dre nerz ma enkrezon,
Va daoulagad entanet u'ho deuz mui a zaelou;
Deul eo siouaz ann devez ma renkao dilezel!
Lec'h kaer ma bugaleac'h, ma bro douc Breis-Izel.

Keno! d'id ma zi balao, kuzet bars ann draonien,
Tachen glaz var he-hini, bugel, e c'hoarion;
Gwez ivin ker bodeunek, en disheol d'euz pe-re
E pad tomder ann anvou, e kousken, da greis-de.

Keno! keno! mamm a tad, brema n'esperit mai
E chomfe ho mab karet vit harpau ho kozni,
Evit gonnid dec'h bara, 'vel m'oh peuz gret dezhan,
All lezenn zo didroez ho kuitaad a renkao

N'ag a vech, va mamm deuer, a renket-hu lenva,
Pa zeui ma c'hi ankenet en dro dec'h da ruza;
Pa welfet, bars ann oaled, va skabellik goullo,
Ag ar c'hiflind o steui deuz ma fenn-baz dero.

Keno bered ar barros, douaron consacret,
Pere a guz va c'herent gant ar Zalver galvet;
Da wel ann Anaou clemus nin mui war ho peziou
Da scuilla dour biniguet mesket gant va daelou.

Keno va muia caret, ma dousik coant Mari,
Eur blanedenn diegar a deu d'omm glac'hari;
Evrzded a levezek skenduz zo tremenet
Vel en oabr, ar goumoulen gant ann avel casset.

'Na welin mui da lagad ker lemm a ker laouen
Ho wirvi gant plijadur, enn ti pa erruen,
Da zornik wenn ker mibin o trei ar c'harr en dro,
Da wouez flour mui n'a glevin o cana va gwerzo.

Pa oamp er c'hatekismou, omm daou c'hoas bugale,
Or c'halonou diskiant, en kuz ha n'em gleva,
Dirag Gwerc'hes ar c'hroazhend, nag a vech he touezomp
N'a erru-je birvikenn, disparti en tre-zomp.

Yaouanc a dibreder, siouas n'e wiemp-ket
Nag a bed c'harventez er vuez zo mesket ;
Evid-omm n'e oa, neuze, lezennou 'na Roue
N'anveemp mert eul lezenn, hini ar garante.

Keno va nes amezek, Yannik va guir mignon,
Kamarad va c'hoariou, va breur dre ar galon,
Piou a gemero bremâ, eul lod euz ma foanio ?
Piou a gomzo ganeme deuz ar ger ag ar vrô ?

Ep-hon te ielo breman, er parosjou tosta ;
Da bigosat all leuriou bars el lasou-dorna ;
Ep-hon te iel da c'houid maout ar c'hourennadec ;
Da jaicha var rubannou ebars ar varadec.

Keno va c'hazek melen, skân evel eunn eîs,
Mistr evel eul logoden, gentil 'vel eunn oanès,
N'ed'sentin keo indann-hon, gant ann hast, o trippâl
Ma daouarn mui n'e stagfont ar zeien war da dâl.

Keno, ma c'hihès *Mindu*, ma leal camarad,
N'effomp ken, dre ar glizen, da glask roudou ar c'had ;
N'e glevin ken, er mene, da chilpadenn skilltrus,
War ma dorn mui n'e zentin da deod garantézus.

Abenn eunn nebend amzer, cals a vignonet ien
Bars er zoudard divroët, ep mar, ne sonjfont ken :
Mès da galon te, *Mindu*, n'eo ket ken ankoezus,
Pell he ri c'hoas va c'hanvou dre da lezou elemmus.

Keno ta plijaduriou, leuriou nevez, festou,
Rentadeg-neud noz-vezou, foariou a pardonniou,
Ebatton ker birvidic, binioù sard a sklentin
N'a drido mui va c'halon gant da zonion lirzin.

Keno kement a garan, keno da virviken !
Pell deuz a Vreis me varvo, mantret gant ann ankenn,
'Vel eur blantenn kizidic, evit ar vrô crouët,
A reak gwenvi a mervel, kerkeat, m'he divroët.

